

METSÄHALLITUS

Freshabit-LIFE IP

Viestintäsuunnitelma

Metsähallitus, Luontopalvelut ja hankkeen viestintäryhmä

30.6.2016

Päivitetty 25.1.2017 / projektipäällikkö

Sisältö

1. Tausta	3
2. Hankkeen osapuolet ja heidän roolinsa	
3. Viestinnän kohderyhmät	3
4. Viestinnän tavoitteet	11
5. Viestinnän perussisältö	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
6. Viestinnän periaatteet	13
7. Viestinnän välineet ja kanavat	13
8. Viestinnän organisointi, voimavarat ja vastuut	16
9. Riskit	17
10. Viestinnän seuranta	18
11. Hankkeen keskeiset viestintätoimet vuonna 2015	18
12. Liite 1. Hankeviestinnän muistilista	20

Tausta

FRESHABIT LIFE IP – hankkeessa parannetaan Suomen sisävesien ekologista tilaa kahdeksalla kohdealueella. Toimenpiteet sisältävät esimerkiksi vesistökuunnostuksia, vesiensuojelutoimenpiteitä valuma-alueilla, kalateiden rakentamista, sekä vesistökuormitusmallien ja luokittelumenetelmien yhteensovittamista. Hankkeessa tehdään laajasti myös ympäristöviestintää ja – kasvatusta. Hankkeen toteuttaminen tulee edistämään maaseudun toimijoiden yritystoimintaa ja tuomaan urakointimahdollisuuksia eri puolilla Suomea.

FRESHABIT – hanketta koordinoi Metsähallitus Luontopalvelut ja siinä on mukana 30 kumppania. Keskeisimmät valtakunnalliset kumppanit ovat Suomen ympäristökeskus (SYKE), Luonnonvarakeskus (LUKE) ja Suomen Metsäkeskus (SMK). Hanke on alkanut 1.1.2016 ja se kestää 30.9.2022 saakka. Hankkeen kokonaisbudjetti on tällä hetkellä noin 25 miljoonaa euroa täydentävät hankkeet mukaan lukien.

Hankkeen kohdealueet ovat Karjaanjoki, Vanajavesi, Lounais-Suomi (Kiskonjoki ja Karvianjoki), Pohjanmaa (Ähtävänjoki ja Isojoki), Keski-Suomi (Saarijärven reitti, Päijänne ja Konnevesi), Puruvesi, Koitajoki ja Tornionjoen sivujoki Naamijoki.

Hankkeen osapuolet ja heidän roolinsa

Ympäristöministeriö/Kristiina Niikonen

- Johtaa hankkeen ohjausryhmää ja kannustaa muita sidosryhmiä yhteistyöhön, rahoittaa merkittävää osaa hankkeen omarahoitusosuudesta, johtaa hankkeen EU -rahoituksen kehittämistyöryhmää (PAF).

Metsähallituksen luontopalvelut

- Toimii hankkeen valtakunnallisena koordinaattorina ja vetäjänä koko hankekauden eli seitsemän vuoden ajan sekä linkkinä komission ja 30 hankekumppanin välillä; toteuttaa valuma-alueen vesistökuormitusta vähentäviä toimenpiteitä Naamijoen, Pohjanmaan jokien ja Koitajoen hankealueilla; osallistuu Keski-Suomessa ja Puruvedellä sisävesien vedenalaisen luonnon kartoitusmenetelmien kehittämiseen, pilotoi jokihelmisimpukoiden kasvatusta ja siirtoistutuksia sekä osallistuu laboratorioskasvatuksen kehittämiseen; selvittää Pohjanmaan joilla purokuunnostuksien tuloksellisuutta.

Etelä-Hämeen Luonnonsuojelupiiri/Karri Jutila

- Toimia Vanajavesikeskuksen kumppanina Hämeessä laatien hoito- ja käyttösuunnitelmia, luontopolkuja ja järjestäen järvikouluja.

Lammin biologinen asema/Lauri Arvola

- Osallistua vesiympäristön tilaa kuvaavien indikaattorien kehittämiseen, näytteenottoon sekä tulosten analysointiin

Vattenfall Oy/Erik Mälkki

- Rakennamme kalatiet Hietaman ja Leuhunkosken vesivoimalaitoksille, jotka sijaitsevat Saarijärven reitillä Keski-Suomessa. Kalatiet mahdollistavat järvitaimenen nousun kutemaan voimalaitosten yläpuolisille vesistöalueille.

Geologian tutkimuskeskus/Jyrki Hämäläinen

- Tuotamme geologista aineistoa kaikille kohdealueille olemassa olevasta aineistosta ja sen lisäksi uutta aineistoa kahdelta järvi-kohteelta ja Kiskonjoen valuma-alueelta.

Länsi-Uudenmaan Vesi ja Ympäristö ry/Maija Venäläinen

- LUVY toimii Karjaanjoen osahankkeen aluekoordinaattorina ja hankesuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttajana. Freshabit Karjaanjoki -aluehankkeen keskiössä on Suomen eteläisimmän, ikääntyneen, sukupuuttoon kuolemassa olevan raakkukannan elvytys. Toimenpiteinä vaelluskalakantojen elvyttäminen ja palauttaminen, virtavesien inventointi ja lohikalojen ja raakkujen lisääntymisalueiksi soveltuvien alueiden kunnostus.

WWF Suomi/Elina Erkkilä

- Selvittää sisävesien kalakantojen tilaa ja vaikuttaa kestävämpien kalavalintojen lisäämiseksi kaupan ja kuluttajien puolella (A7). Järjestää talkooureja sisävesien kunnostamiseksi (C12). Kehittää sisävesiin liittyvää opetusta kouluissa muun muassa tuottamalla mobiiliapplikaation yhdessä pilottikoulujen kanssa. Applikaatioon voi kerätä esimerkiksi erilaisia sisävesihavaintoja ja kuvia (E7). Tuottaa sisävesiin liittyvää ympäristökasvatuksellista materiaalia lasten ja nuorten leireille (E7). Osallistuu hankkeen viestintään ja verkostoitumiseen esimerkiksi hankkeen temaattisten työryhmien kautta (E1 ja E2).

Natur och Miljö/Emilia Nordling

- On vastuussa hankkeen Outdoor Education Programme –manuaalista. Järjestää luontokoulupäiviä Karjaanjoen, Kiskonjoen ja Pohjanmaan jokien alueilla. Kartoittaa Karjaanjoen, Kiskonjoen ja Pohjanmaan jokien alueilla hyviä kohteita, jotka voivat toimia luokkahuoneina ulkona oppimiseen. Kouluttaa luontokoulunopettajia ja ympäristökasvattajia järjestämään opetusta Outdoor Education Programme-manuaalin metodeilla.

POKELY/Hannu Luotonen

- POKELY toimii Freshabit Koitajoki osahankkeen koordinoijana. Toteuttaa yksityismaiden valuma-alueiden kunnostustoimia ja yhteistyössä SYKEN kanssa kunnostustoimien vaikutusten seurannasta hankesuunnitelman mukaisesti. Luonnon monimuotoisuuteen liittyvät kunnostustoimet yksityismailla. Osallistuu SYKEN ekosysteemipalveluosion suunnitteluun. Toteuttaa osahankkeen osion luonnonvarojen kestävä käytön kehittäminen yhteistyössä alueellisten organisaatioiden, yhteisöjen ja paikallisten asukkaiden kanssa. Vastaa luonnonvaratyöryhmän toiminnan ja alueellisten ympäristöfoorumien järjestämisestä.

Metsähallitus Metsätalous Oy/Timo Hiltunen

- Vesistökuunnostusten suunnitteluun osallistuminen sekä toteutus tarpeen mukaan ja resurssien rajoissa. Valuma-alue suunnitteluun osallistuminen, Valuma-alue suunnittelun menetelmien ja työkalujen kehittämiseen osallistuminen

Oulun yliopisto/Jussi Jyväsjärvi (Oulun yliopiston ekologian tutkimusryhmä ja vesi- ja ympäristötekniikan tutkimusyksikkö)

- Kehittää purokuunnostusten toteutus- ja seurantamenetelmiä ja selvittää kuunnostusten vaikutuksia puroekosysteemien toimintaan ja rakenteeseen. Kehittää suennallistamisen vaikutusten arviointia matemaattista mallinnusta hyödyntäen ja osallistua kansallisesti integroidun mallinnustyökalun kehittämiseen valuma-aluekuunnostusten vaikutusten selvittämiseen erityisesti pohjavesivaikutteisilla alueilla. Tutkii pohjaveden laadun ja määrän merkitystä Iso- ja Karvianjoen latvapurojen ja Puruveden kemiallisen ja biologisen tilan säätelijänä.

Jyväskylän yliopisto/Juha Karjalainen

- Uhanalaisen jokihelmisimpukan suojelutyö ja suojelubiologinen tutkimus mm. kehittämällä jokihelmisimpukoiden kasvattamista laboratoriossa, tutkimus- ja menetelmäkehitystyö suurten reittivesien luonnon monimuotoisuuden selvittämiseksi ja arvokkaiden vedenalaisten luontotyyppien kartoittamiseksi vesistöjen moninaiskäytön suunnittelua varten, sisävesien kaupalliselle kalastukselle merkittävien kalalajien arvokkaiden poikastuotantoalueiden määrittäminen ja kalakannan tuottavuuteen vaikuttavien tekijöiden tutkiminen.

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (KESELY)/Veera Tähtö

- Suunnittelee ja toteuttaa lintuvesikuunnostuksia Natura 2000 –alueilla, seuraa lintuvesikuunnostusten vaikutuksia, laatii hoito- ja käyttösuunnitelman Arvajan reitin Natura 2000 –kohteelle Päijänteen hankealueella, hankkii maata luonnonsuojelutarkoitukseen Saarijärven reitin valuma-alueella.

Suomen metsäkeskuksen julkiset palvelut/Antti Leinonen

- Suunnittelee ja toteuttaa vesiensuojelun tehostamista valuma-alueilla Naamijoella, Koitajoella, Puruvedellä, Keski-Suomessa ja Pohjanmaalla. välittää tietoa tutkimuksen ja menetelmäkehityksen sekä käytännön toiminnan välillä. välittää tietoa hankkeen tavoitteista ja toiminnasta metsänomistajille ja metsäalan toimijoille pilottialueilla ja yleisesti metsäalalla. edistää hankkeen tuloksena kehitettyjen työkalujen, menetelmien sekä hyvien toimintatapojen ja käytäntöjen juurruttamista normaaliin toimintaan metsäalalla hankkeen päätyttyä.

SYKE/Seppo Hellsten

- Koordinoi kansallisen integroidun valuma-alue mallin kehitystyötä painottuen Puruveden ja Koitajoen alueelle. kehittää ekosysteemipalveluiden indikaattoreita ja malleja erityisesti Koitajoen, Karvianjoen ja Vanajaveden alueelle. kehittää arviointimenetelmiä ja luokittelua latvavesille painopistealueena Pohjanmaa. osallistuu järvien monimuotoisuuden mallinnus- ja

kartoitusmenetelmien kehittämiseen erityisesti Keski-Suomen ja Puruveden alueella. koordinoi vesi- ja luontodirektiivien raportointimenetelmien kehittämistä sekä kehittää kunnostusten seurantaohjeistusta huolehtien myös yleisestä vaikutusarviosta. koordinoi hankkeen toimintaa Keski-Suomen kohdealueella.

Luonnonvarakeskus/Maarit Perkonoja

- Toimii valtakunnallisena vastuutahona vaellusreittien avaamiseen ja vesistökuunnostuksiin liittyvissä hankkeissa, kehittää valtakunnallista valuma-alue mallinnusta, toteuttaa ja kehittää sisävesiluonnon kartoitusmenetelmiä, selvittää uomakunnostusten tuloksellisuutta Pohjanmaalla, osallistuu latvavesien puorluonnon ekologisen luokittelun kehittämiseen, seuraa vaelluskalakantojen tilaa useilla alueilla.

Suomen luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri/Matti Aalto

- Kansalaisten osallistaminen vesiensuojelutoimintaan Keski-Suomen alueella, soiden ennallistamistalkoiden järjestäminen, vesiensuojelun esillä pitäminen tapahtumissa ja kansalaisten neuvonta, vesiensuojelullisesti ja luontoarvoiltaan arvokkaiden elinympäristöjen esille tuominen.

POSELY/Timo Turunen

- Toteuttaa hankkeessa Saarijärven reitin kalateiden (Hietama ja Leuhu) seuranta kalateiden valmistuessa, toteuttaa vesisammalten siirtohankkeen Ala-Koitajoen kunnostetuille koski- ja virtapaikoille tavoitteena edistää ja nopeuttaa sammalkasvuston leviämistä järvilohen poikasten suoja- ja ravinnonhankinta-alueiksi (sis. tulosten seurannan), toteuttaa Koitajoella planktonsiian kutualueiden kunnostushankkeen ja tulosten seurannan

Suomen luonnonsuojeluliitto/Hilkka Peltonen

- Lisätä kansalaisten tietämystä vesistöjen tilasta ja hoidosta vesistölähettilästoiminnan ja sen tueksi julkaistavan Vesioppaan avulla erityisesti Saarijärven ja Koitajoen valuma-alueilla, lisätä sähkön ostajien ja tuottajien tietämystä vesivoiman ympäristöhaitoista ja kampanjoida vesisähkön kestävyyskriteerien puolesta, edistää kalateiden rakentamista Kalatiesähkö-konseptin ja sidosryhmäyhteistyön avulla Karjaanjoen, Kiskonjoen ja Saarijärven vesistöalueilla.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu/Tarja Stenman

- Edistää hankkeessa valuma-aluekohtaista yhteistyötä vesiensuojelun kehittämiseksi Saarijärven reitin alueella, seuraa valuma-aluekohtaisen vesiensuojelun pilottikohteen (kosteikko) toimintaa automaattisen vedenlaadun mittauksen sekä vesinäytteiden avulla, opastaa ja neuvoo maanomistajia perustamaan luonnon monimuotoisuutta sekä vesiensuojelua edistäviä maatalouden kosteikkoja.

VARELY/Tapio van Ooik

- Varsinais-Suomen ELY-keskus toimii Metsähallituksen kumppanina hankkeessa vastaten alueellaan olevien Kiskonjoen ja Karvianjoen valuma-alueiden käytännön toimien suunnittelusta ja toteutuksesta hankeaikana.

LAPELY/Jouni Rauhala

- Edunsaajakumppani, päätoimenpide hydrologiset seurannat Naamijoen osa-alueella

EPOELY/Erika Raitalampi

- Koordinoida Pohjanmaan jokien osahanketta ja toteuttaa toimenpiteitä alueella.

ESAELY ja Pro Puruvesi/Pekka Sojakka

- Hankekoordinaattori; Vesikemian ja biologisen aineiston kokoaminen alueelta (yht. Jyu); Näytteenoton järjestäminen kohdealueilla, kaikki tasot (myös mallinnus ja kaukokartoitustarpeet); Kohdealueen 1 (Kerimäen kirkonkylä) ison kosteikon ja pohjapadon rakentamisen käynnistys Itä-Suomen aluehallintoviraston lupapäätöksen jälkeen. Rakentamiseen arvioidaan päästävän syksyllä 2016. Kohdealueiden 1-2 välisen Matinniemen (Kerimäen kirkonkylä) vesikasvillisuuden niitot aloitetaan loppukesästä 2016 (lupa ja kilpailutus). Yksityiskohtaisen suunnittelun ja rakentamisen kilpailuttaminen vesienhoitorakenteista 2016- Kohdealueen 5 (Ristilahti) hoitokalastukset alkavat 2016 (lupa ja kilpailutus). Muut hoitokalastuskohteet myöhemmin. Osallistuminen kaukokartoituksen, kuormitusmallinnuksen ja habitaattiselvitysten suunniteluun ja tiedon hankintaan; Tärkeimpien pohjavesialueiden tunnistaminen ja huomioiminen pohjaveden purkautumisessa; Pohjavesien purkautumisalueiden mittaukset: geologia, morfologia ja hydrologiset mittaukset. Kuormitusvaikutuksen arviointi.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry/Teemu Tuovinen

- Toteutamme omaa hankeosiota Pohjanmaan joet -hankkeessa, jota Etelä-Pohjanmaan ELY koordinoi. Toimintamme sisältää käytännön kunnostustöitä, kartoituksia ja kansalaisille suunnattua koulutusta.

Vanajavesikeskus/Eeva Einola

- VVK koordinoi ja toteuttaa.

DocArt/Sari Orkomies

- Tuottaa kuusiosainen vedestä ja sen merkityksestä kertova dokumenttisarja (6 x 30 min.). Tuottaa transmediasisältöä internettiin Ahdin valtakunnan teemoista. Transmedia sisältää artikkeleita, kuvia, videoita, sosiaalista mediaa ja interaktiota yleisön kanssa.

Saarijärven kaupunki/Kalle Laitinen

- Saarijärven kaupungin tehtävänä on inventoida virtavesien kalastoa ja selvittää kalataloudellista kunnostustarvetta Saarijärven reitin Natura-alueella.
- Asioista tiedotetaan paikallis- ja maakuntalehdistössä. Tutkimusraportti lähetetään tiedoksi hanketoimijoille.

Raaseporin kaupunki/Piia Nordström

- Vastata Mustionjoen kalateiden (1-2 kpl) suunnittelusta ja rakennuttamisesta.

Viestinnän kohderyhmät

Jokaisella hankekumppanilla on omia viestinnän kohderyhmiä, joita juuri he parhaiten tavoittavat (ks. alla). Nämä kohderyhmät voivat muodostua hankekumppanin toiminnallisten tavoitteiden kautta ja/tai maantieteellisesti.

Hankekumppanien viestinnän kohderyhmistä muodostuu koko hankkeen viestinnän kohdeyleisö.

Karkeasti viestinnän kohderyhmät voi jakaa seuraaviin kategorioihin (järjestys ei ole tärkeysjärjestys):

1. Viranomaiset
2. Maanomistajat
3. Metsäsektori
4. Vesivoimaa käyttävät energiayhtiöt
5. Ympäristöön liittyvät erilaiset järjestöt ja ryhmittymät
6. Tutkimuslaitokset ja tutkijat
7. Vesienhoidon ammattilaiset
8. Kansalaiset, erityisenä painopisteenä nuoret ja vapaaehtoiset

Kohderyhmät voivat olla kansainvälisiä, valtakunnallisia ja paikallisia.

Myös hankekumppanit ovat toinen toisilleen viestinnän kohdeyleisöjä.

Hankekumppanien viestinnän kohdeyleisöt ovat seuraavat:

Ympäristöministeriö/Kristiina Niikkonen

- komissio, rahoituksesta vastaavat muut ministeriöt ja maakunnalliset toimijat

Metsähallituksen luontopalvelut

- hankkeessa toimijat, komissio, vesienhoidon ammattilaiset ja rahoittajat

Etelä-Hämeen Luonnonsuojelupiiri/Karri Jutila

- ranta-alueiden asukkaat, maanomistajat ja käyttäjät

Lammin biologinen asema/Lauri Arvola

- hankkeessa toimijat, komissio, vesienhoidon ammattilaiset ja kansalaiset

Vattenfall Oy/Erik Mälkki

- nykyiset ja potentiaaliset asiakkaamme eli suuri yleisö, paikalliset sidosryhmät, viranomaistahot, ympäristö- ja luonnonsuojelujärjestöt ja kalastus-aktiivit

Geologian tutkimuskeskus/Jyrki Hämäläinen

- suuri yleisö kohdealueilla ja päätöksentekijät, sekä muut viranomaiset

Länsi-Uudenmaan Vesi ja Ympäristö ry/Maija Venäläinen

- vesistöalueen kunnat, päättäjät ja viranhaltijat; vesistöalueen maanviljelijät ja muut maanomistajat; kalastusalueet ja muut vesistön käyttäjät eri järjestöinä ja ryhminä; paikallismedia

WWF Suomi/Elina Erkkilä

- kuluttajat, lapset ja nuoret, opettajat, vesienhoidon asiantuntijat/ päättäjät

Natur och Miljö/Emilia Nordling

- Karjaanjoen, Kiskonjoen ja Pohjanmaan jokien alueiden ruotsinkieliset koulut, erityisesti rehtorit ja 5.-9. luokkien opettajat, luontokoulunopettajat ja ympäristökasvattajat kaikilla hankealueilla, kartoitettavien oppimisympäristöjen (maa- ja vesialueet) maanomistajat, Natur och Miljön jäsenet (noin 3000 henkilöä, joista suurin osa asuu rannikkoalueella ml Ahvenanmaa)

POKELY/Hannu Luotonen

- Koitajoen valuma-alueen asukkaat, yhteisöt, yritykset ja muut alueen toimijat sekä Ilomantsin kunta, Hankkeen toimijat ja muut kunnostus- ja luonnonvarojen käytön sekä vesien- ja luonnonsuojelun toimijat ja rahoittajat, metsähallitus koordinoijana ja sitä kautta komissio, UNESCO:n alaisen biosfäärialueiden verkoston toimijat ja lähialueyhteistyötahot

Metsähallitus Metsätalous Oy/Timo Hiltunen

- metsäteollisuuden metsäosastot ja metsäpalveluyritykset

Oulun yliopisto/Jussi Jyväsjärvi (Oulun yliopiston ekologian tutkimusryhmä ja vesi- ja ympäristötekniikan tutkimusyksikkö)

- tutkijayhteisöt, puro- ja suokunnostusten kanssa työtä tekevät yksityiset ja viranomaistahot, maanomistajat, kaikki tutkimustiedon käyttäjät

Jyväskylän yliopisto/Juha Karjalainen

- vesien- ja lajinsuojelun viranomaiset, vesienhoidon ammattilaiset ja rahoittajat, kalatalousalan toimijat, järvien virkistyskäyttäjät

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (KESELY)/Veera Tähtö

- maanomistajat, hankkeessa toimijat, asiantuntijat, tiedotusvälineet

Suomen metsäkeskuksen julkiset palvelut/Antti Leinonen

- metsänomistajat, metsäammattihenkilöt (metsätoimijat), metsien käyttöön vaikuttavat julkiset (viranomais)tahot, metsien käytöstä kiinnostunut suuri yleisö.

SYKE/Seppo Hellsten

- kansalliset verkostot joista erityisesti Vesistökuunnostusverkko, kansainväliset vesienhoidon ja seurannan verkostot (EurAqua yms.), vesi- ja luontosektoreiden ammattilaiset (Ely-keskukset) ja yhdistykset (vesiensuojelu yhdistykset, konsultit, vesivoiman tuottajat), kansalaiset

Luonnonvarakeskus/Maarit Perkonoja

- tutkijat (kansallisesti ja kansainvälisesti), päättäjät, rahoittajat sekä vesien tilasta ja kalastuksesta kiinnostunut suuri yleisö

Suomen luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri/Matti Aalto

- potentiaaliset talkoolaiset, maanomistajat, rantojen käyttäjät, suuri yleisö.

POSELY/Timo Turunen

- kalatiehanke: yhteistyökumppanit hankkeessa (kuten kalateiden rakennuttaja Vattenfall), kalastusalueet, osakaskunnat ja kalavesien käyttäjät, Koitajoki-hanke: MMM, Vattenfall Oy (Ala-Koitajoen hankkeen osalta), kalastusalue, kalaveden osakaskunnat

Suomen luonnonsuojeluliitto/Hilkka Peltonen

- vesistöistä kiinnostuneet kansalaiset (esim. järviyhdistykset, ranta-asukkaat, virkistyskäyttäjät), maan- ja metsänomistajat, kalavesien osakaskunnat, sähkön suurkuluttajat (suuryritykset ja yhteisöt), kotitaloudet (tavalliset sähkönkäyttäjät)

Jyväskylän ammattikorkeakoulu/Tarja Stenman

- maanviljelijät, maanomistajat, hankkeessa toimijat, Saarijärven reitin asukkaat

VARELY/Tapio van Ooik

- neljä tärkeintä kohderyhmää ovat maanomistajat, kumppanit/tukijat/muut organisaatiot alueella (valuma-alueilla), toiset hanketoimijat eri puolilla maata, vesien- ja luonnonhoidon asiantuntijat

LAPELY/Jouni Rauhala

- tämän osalta mennään varmaan Lapin LP:n tiedotuksen mukaan, osallistutaan siihen

EPOELY/Erika Ritalampi

- maanomistajat ja toimenpiteisiin liittyvät muut sidosryhmät: kunnat, elinkeinoelämä ja järjestöt

ESAELY ja Pro Puruvesi/Pekka Sojakka

- edunsaajat eli paikalliset tahot; Puruveden alueen asukkaat (vakituiset ja kesäasukkaat) mukaan lukien kansalaisjärjestö (ProPuruvesi), vesialueen omistajat (osakaskunnat ja kalastusalue), paikallinen, paikalliset elinkeinonharjoittajat eli virkistys- ja luontomatkailuyrittäjät,

viranomaisyhteistyön tehostaminen ja tiedon jakaminen: Kaupungit sekä paikallisviranomaiset (ELYt, SMK, MH ja LUKE).

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry/Teemu Tuovinen

- luontojärjestöjen väki, lähialueen kansalaiset, alueen kalastusjärjestöt ja toimijat, maanomistajat, luontojärjestöjen väki

Vanajavesikeskus/Eeva Einola

- lintuaktiivit, maa- ja vesialueiden omistajat, media, suojeluyhdistykset

DocArt/Sari Orkomies

- eri-ikäiset suomalaiset televisiokatsojat, suomalaiset, jotka ovat kiinnostuneita vesiluonnosta, suomalaiset, jotka eivät vielä ole ymmärtäneet vesiluonnon merkitystä

Saarijärven kaupunki/Kalle Laitinen

- kalastuskunnat ja -alue, ELY-keskus, SYKE, LUKE

Raaseporin kaupunki/Piia Nordström

- omat päättäjät, maanomistajat, kuntalaiset

Viestinnän tavoitteet

Freshabit-hankkeen viestinnälle on asetettu seuraavia tavoitteita:

- Sidosryhmä- ja kumppaniviestinnällä sekä jatkuvalla vuorovaikutuksella on saatu aikaan yhteistyön lisääminen erityisesti vesi-, luonto- ja metsäsektorien välillä sekä uudet pysyvät käytännöt sisävesiluonnon tilan parantamiseksi.
- Tiedon ja ymmärryksen lisääminen sisävesien vedenalaisesta luonnosta, niiden lajistosta ja monimuotoisuudesta sekä merkityksestä virkistyskäytölle
- Kiinnostuksen herättäminen sisävesiin liittyviin perinteisiin, tarinoihin ja kulttuuriin, kansalaisten tunnesiteen vahvistaminen sisävesiin

Hankkeen viestintätoimille ja -tuloksille asetetaan myös yksityiskohtaisempia tavoitteita, joita tarkennetaan kerran vuodessa viestintäsuunnitelman päivityksen yhteydessä.

Lisäksi jokaisella hankekumppanilla on omat, omaan roolitukseensa perustuvat viestintätavoitteensa, jotka he määrittelevät omissa viestintäsuunnitelmissaan.

Ydinviestit

Yhteiset ydinviestit

1. Freshabit-hanke on Suomen kaikkien aikojen suurin EU-LIFE- hanke, jossa laaja toimijajoukko eri aloilta yhdessä parantaa sisävesien tilaa ja niistä riippuvaisen luonnon monimuotoisuutta.
 - a. ELI VIESTI MIKÄ FRESHABIT ON
2. Sisävesien tilaa ja niistä riippuvaisen luonnon monimuotoisuutta parannetaan konkreettisilla kunnostustoimilla, uusia pysyviä menetelmiä ja käytäntöjä kehittämällä, lisäämällä tietoa ja kiinnostusta sisävesistä sekä innostamalla niiden hoitoon.
 - a. ELI VIESTI MITEN HANKKEEN TAVOITTEET SAAVUTETAAN, TS. MITÄ TEHDÄÄN
3. Hanke hyödyttää mm. paikallisia koneyrittäjiä, jotka tekevät hankkeen urakoita sekä luontomatkailuyrityksiä, kun sisävesistöjen tila paranee.
 - a. ELI HANKKEEN TALOUSHYÖTY
4. Sisävesiluonnon lisäksi hankkeesta iloitsevat vesistöjen virkistyskäyttäjät sekä tulevat sukupolvet, jotka saavat nauttia puhtaammista sisävesistä.
 - a. ELI HANKKEEN HYÖDYT JA ILOT KANSALAISILLE

Ydinviestit eivät ole sanasta sanaan toistettavia ”sloganeja”, vaan sisältöjä joita jokainen voi kertoa omin sanoin.

Hankkeen jonkinlaisena sloganina voidaan pitää seuraavaa:

Freshabit – yhteistyötä vesiperinnön säilyttämiseksi

Kuvausvirkkeet

Lyhyt kuvausvirke on ydinviesti nro 1 ja verkkosivuosoite <http://www.metsa.fi/freshabit> ELI:

Freshabit-hanke on Suomen kaikkien aikojen suurin EU-LIFE- hanke, jossa laaja toimijajoukko eri aloilta yhdessä parantaa sisävesien tilaa ja niistä riippuvaisen luonnon monimuotoisuutta. Hankkeen yhteiset verkkosivut ovat osoitteessa www.metsa.fi/freshabit

Pitkä kuvausvirke on kaikki ydinviestit 1-3 yhdessä ja verkkosivuosoite. ELI:

Freshabit-hanke on Suomen kaikkien aikojen suurin EU-LIFE- hanke, jossa laaja toimijajoukko eri aloilta yhdessä parantaa sisävesien tilaa ja niistä riippuvaisen luonnon monimuotoisuutta. Sisävesien tilaa ja niistä riippuvaisen luonnon monimuotoisuutta parannetaan konkreettisilla kunnostustoimilla, uusia pysyviä menetelmiä ja käytäntöjä kehittämällä, lisäämällä tietoa ja kiinnostusta sisävesistä sekä innostamalla niiden hoitoon. Sisävesiluonnon lisäksi hankkeesta hyötyvät paikalliset yrittäjät, vesistöjen virkistyskäyttäjät sekä tulevat sukupolvet, jotka saavat nauttia puhtaammista sisävesistä. Hankkeen yhteiset verkkosivut ovat osoitteessa www.metsa.fi/freshabit

Kuvausvirkkeet on tarkoitettu esimerkiksi kumppanien omien tiedotteiden tai muiden viestintäaineistojen loppuun/yhteyteen, niin että niiden avulla hankkeen kaikki eri toimet yhdistyvät ja jokainen kumppani tulee osaksi hanketta.

Myös edellä mainittua slogania ” Freshabit – yhteistyötä vesiperinnön säilyttämiseksi” voi käyttää viestintäaineistojen yhteydessä.

HUOM! Koska viestintäsuunnitelma on rullaava, ydinviestejä ja kuvausvirkkeitä tarkennetaan, kun esimerkiksi tavoitteista päästään tuloksiin.

Viestinnän periaatteet

Freshabitin viestintä on:

- Strategisesti johdettua mutta hajautetusti toteutettua
 - Eli: Kaikki hankekumppanit toimivat yhteisen viestintäsuunnitelman mukaisesti, mutta jokainen hankekumppani viestii omassa roolissaan ja omille tärkeimmille kohdeyleisöilleen.
- Tavoitteellista niin että viestintä tukee toiminnallisten tavoitteiden toteutumista
 - Eli: Viestintä ei ole vain perinteisesti ymmärrettyä viestintää kuten media- tai verkkoviestintää, vaan viestintään kuuluu keskeisesti myös vuorovaikutus kumppanien kesken ja kaikkien kohdeyleisöille, niin että hankkeen perimmäiset tavoitteet toteutuvat.
- Vuorovaikutteista
 - Eli: Hankekumppanit käyvät avointa dialogia keskenään ja sidosryhmien kanssa. Henkilökohtaisia kontakteja ja keskusteluja suositaan.
- Joustavaa
 - Eli: Tehtyjä viestintäsuunnitelmia muokataan pitkin hankkeen kestoja ja kokeiluja uskalletaan tehdä. Hankekumppanien viestintätoimia ei kontrolloida vaan niihin kannustetaan.

- Kumppanisuheteita hyödyntävää ja kunnioittavaa
 - Eli: Aina ei hanketoimijoiden tarvitse ottaa ”kunniaa” itselleen, vaan annamme kunnian ja näkyvyyden muille. Kannustamme heitä toimimaan hankkeen ja sen tavoitteiden puolesta puhujina.
- Sävyllään myönteistä
 - Eli: Korostamme hankkeen hyötyjä ja yhteistyön mahdollisuuksia. Uskallamme innostua ja ottaa myös tunteet mukaan sisävesiluontoa ihastellessamme ja innostaessamme ihmisiä toimimaan sisävesiluonnon puolesta. Mahdolliset ristiriidat kohtaamme vuorovaikutteisuuden, avoimuuden ja toisten kunnioittamisen kautta.
- Luotettavaa
 - Eli: Viestintämme perustuu asiantuntijätietoon sekä hankkeesta saataviin uusiin kokemuksiin ja käytäntöihin. Epäonnistumisista olemme rehellisiä.

Viestinnän välineet ja kanavat

Hankkeen ulkoinen viestintä

- Tiedotteet
 - Alueelliset ja paikalliset
 - Valtakunnalliset
- Mediaretket ja suorat toimittajakontaktit
- Verkkosivut
 - Virallinen hankesivu on www.metsa.fi-sivuilla
 - Hankkeen verkkosivuille koostetaan tietoa mm. seuraavista aiheista:
 - LIFE+ -rahoitusväline ja sen osallisuus hankkeessa
 - hankkeen tavoitteet ja toiminnot
 - hankkeen toimenpiteet
 - hankekumppanit ja
 - hankkeen budjetti.
 - Hankesivuille lisätään myös hankkeen tiedotteet, valokuvia ja muuta informaatiota median käyttöön. Verkkosivuilla on myös mahdollista antaa palautetta. Hankesivut sisältävät suomenkielisten sivujen lisäksi tärkeimmät osiot ruotsin ja englannin kielillä.
 - Hankekumppanit kertovat kukin hankkeesta omilla verkkosivuillaan soveliaissa osioissa ja linkittävät hankkeen viralliselle hankesivulle.
 - Esimerkki: Suomen metsäkeskus kertoo hankkeesta Metsakeskus.fi-palvelussaan ja linkittää hankesivulle. Suomen metsäkeskus tekee tarvittaessa hankkeen ajankohtaisasioista verkkouutisia ja jakaa niitä sosiaalisen median kanavillaan.
 - Linkityksiä hankkeen verkkosivuille pyritään saamaan myös muille hankkeen aihepiirin kannalta tärkeille verkkosivuille hankkeen verkkonäkyvyyden takaamiseksi. Linkitykset arvostetuilta sivuilta ovat erityisen tärkeitä hakukonenäkyvyyden kannalta.

- Sosiaalinen media
 - Hankkeen vastuutaho ja hankekumppanit kertovat hankkeesta kansalaisille ja median edustajille omilla käytössään olevilla sosiaalisen median kanavillaan muun muassa jakamalla hankkeen tiedotteita ja kuvia. Hankekumppanit someilevat kaikki tuoden omien rooliensa mukaisia viestejä varustettuna hankkeen ydinviestien sovelluksilla.
 - Esimerkki: Suomen metsäkeskus hyödyntää hankkeen viestinnässä omia sosiaalisen median kanaviaan: <https://twitter.com/metsakeskus> ja <https://www.facebook.com/SuomenMetsakeskus>.
 - Someilussa käytetään aihetunnisteita eli hashtagia #freshabit ja #vesiperintö. Niiden lisäksi kaikki hankekumppanit voivat käyttää omia aihetunnisteitaan.
 - Hankkeella on oma Facebook-ryhmä, mutta se on tarkoitettu hankekumppanien sisäiseen viestintään ja nopeaan tiedonvaihtoon hankekumppanien kesken. Hankkeen omia some-tiliä ei luoda ainakaan tässä vaiheessa, koska kohdeyleisöt tavoitetaan paremmin jokaisen hankekumppanien omien kanavien kautta.
- Kuva- ja videoaineisto
 - Kaikki hankekumppanit voivat syksystä 2016 alkaen sijoittaa hankkeen kuvia ja videoita hankkeen kuvapankkiin, jonka Metsähallituksen luontopalvelut on parhaillaan perustamassa käyttöönsä. Kuvia annetaan myös hankekumppaneiden ja median hyödynnettäviksi (kuvaajasopimusten mukaisin käyttöehdoin), ja niitä käytetään myös muun muassa verkkosivuilla ja sosiaalisen median päivityksissä. HUOM! Kuvapankkiin laitetaan harkitusti kuvia ja videoita, jotka sopivat ulkoiseen viestintään. Se ei ole ns. tallennuspaikka, jonne puretaan kameran kuvat.
- Maastokyltit
 - Hankkeen toimenpidekohteille asetetaan hoitokohteen sijainnista ja toimenpiteiden näkyvyydestä riippuen joko lyhytaikaisia tai pidempiaikaisia infotauluja, joissa kerrotaan hankkeesta, sen tavoitteista ja kyseisestä hoitokohteesta. Hankkeessa noudatetaan Metsähallituksen luontopalvelujen laatimaa maastotaulujen tyyliopasta ja layoutia.
 - Väliaikaiset kyltit hankekohteille tehdään jokaisella hankekohteella. Projektipäällikkö apunaan MH:n graafinen suunnittelija antaa niistä ohjeistuksen.

Hankkeen sisäinen viestintä

- Kokoukset
 - Etäneuvotteluyhteyksien kautta tai kasvokkain tilanteen mukaan.
- Sähköpostiviestintä
 - Koko hankkeen yhteyshenkilöverkoston välillä sekä projektipäällikön ja yksittäisten hankekumppanien välillä.
- Facebook-ryhmä
 - Ks. yllä Sosiaalinen media

Viestinnän organisointi, voimavarat ja vastuut

Projektipäällikkö vastaa hankeviestinnän koordinoinnista. Metsähallituksen luontopalvelujen viestintä osallistuu hankkeen viestinnän koordinointiin.

Hankekumppaneista osa on ilmoittautunut hankkeen viestintäryhmään. Viestintää suunnitellaan siellä Metsähallituksen luontopalvelujen johdolla.

Hankkeen viestintäryhmään kuuluvat:

Hilkka Peltola (SLL), Päivi Lundvall (SLL), Reijo Jantunen (Pro Puruvesi), Joonas Fritze (WWF), Maarit Perkonaja (LUKE), Teppo Vehanen (LUKE), Katri Haatainen (SYKE), Sari Orkomies (DocArt), Emilia Nordling (NoM), Maija Venäläinen (LUVY), Erika Raitalampi (EPOELY), Liisa Hämäläinen (SYKE), Tuovi Rautjoki (SMK), Antti Leinonen (SMK), Antti Otsamo (MH/MT), Pauliina Louhi (MH/LP), Jukka-Pekka Ronkainen (MH/LP) ja Päivi Rosqvist (MH/LP).

Lisäksi kaikki hankekumppanit toteuttavat viestintää oman roolinsa ja hankebudjetin puitteissa.

Riskit

- Hankesuunnitelman mukaiset resurssit eivät riitä luvattujen toimien toteuttamiseen (riski kohtalainen).
- Henkilöstö ei pysty kohdentamaan riittävästi työaikaa hankkeen viestintään (riski kohtalainen).
- Hankkeen viestit eivät kiinnosta mediaa (riski pieni).

Viestinnän seuranta

Viestinnän seuranta perustuu seuraaviin toimiin:

Mediaseuranta

- Metsähallituksen sähköinen mediaseuranta
- Muiden hankekumppaneiden mahdollinen mediaseuranta. Hankekumppaneita pyydetään toimittamaan kaikki tietoonsa tulevat mediaosumat projektipäällikölle, joka tallentaa tiedon niistä excel-taulukoon.
- Hankeihmisten tekemä oma seuranta. Tämä on tärkeää etenkin paikallismedian osalta. Hankeihmisiä pyydetään tallentamaan tietoonsa tulevat mediaosumat T-levylle hankkeen viestintäkansioon (Metsähallitus) ja hankekumppaneiden hankeihmisiä toimittamaan ne (skannatuina tai linkki) projektipäällikölle.
- Projektipäällikkö kerää mediaosumista jatkuvasti tietoa mediaseurantataulukoon, jonka avulla seurataan hankkeelle asetettujen viestintätavoitteiden (katso liite 1) toteutumista.
- Merkittävimmät lehtijutut ja esimerkkejä muista artikkeleista arkistoidaan ja skannataan pdf-tiedostoiksi liitettäväksi Komissiolle toimitettaviin hankeraportteihin.

Verkkosivujen kävijätilastojen seuranta

- Toteutetaan raportointien yhteydessä tarkastelemalla sivukohtaisesti kävijämääriä käytettävän sisällönhallintajärjestelmän tuottaman tilastoinnin mukaisesti.

Hankkeen keskeiset viestintätoimet vuonna 2016

- Viestinnän temaattinen työryhmä perustettu 30.4. mennessä
 - Osallistumisestaan ilmoittaneet MHLF, YM, Syke, Luke, SLL, WWF, LUVY, NoM, SMK, DocArt
- Viestinnän TTR:n tai ydinryhmän ensimmäinen tapaaminen 20.5. mennessä
 - MHLF tekee sinne viestintäsuunnitelman rungon, jota työstetään yhdessä tapaamisessa, MHLF muokkaa viestintäsuunnitelman kokouksen tuotosten perusteella ja käyttää vielä TTR:llä
- Hankkeen logo valmis 15.5. mennessä
 - Graafinen suunnittelija Birit Sarre suunnittelee logon (tehnyt mm. Luonnonhoito-LIFEn ja Paahde-LIFEn logot)
 - Kaikki osapuolet saavat käyttöönsä logosta sen eri versiot sekä logonkäyttöohjeet
- Viestintäsuunnitelma valmis 30.6. mennessä
 - Projektipäällikkö toimittaa viestintäsuunnitelman kaikille hankeosapuolille
 - Kyse on koko hankkeen ylätasoinen rullaavasta viestintäsuunnitelmasta
 - Hankekumppaneita kehoitetaan tekemään omat viestintäsuunnitelmansa
 - Sovitaan päivämäärä, jolloin viestintäsuunnitelmaa tarkennetaan, ts. ideoidaan viestintätoimia vuosille 2017-2018
- Väliaikaiset hanketaulut valmiina kohteilla, joilla aloitetaan työt
 - Kyse on laminoiduista A4:sta
 - Toimenpiteistä vastaavat tekevät taulut ja huolehtivat ne maastokohteisiin. Tauluille on tehty peruspohja, jossa logot ja tarvittavat yleistiedot ovat valmiina. Pohja löytyy Jottacloudista.
 - Tietyille kohteille tulee hankkeen loppuvaiheessa pysyvät taulut. Nämä päätetään myöhemmin.
- Hankkeen verkkosivut löytyvät www.metsa.fi/freshabit; ja niitä päivitetään jatkuvasti
 - Osa sivuista on käännetty myös englanniksi ja etusivu ruotsiksi

- You tube -hankevideo on valmis ja löytyy hakusanalla ”Freshabit”; suora linkki <https://www.youtube.com/watch?v=gt9lcpfm33c>
- Valokuvien hankinta / kuvaukset
 - Ahdin valtakunnan kuvaukset käynnistyneet: mitä kohteita, mitä ideaa transmediaan: Hankekumppanit toimittavat Wildfinille listan.
 - Kuvattava kesällä hankekohteilla (kaikki kuvaavat). Kuvat voi laittaa MHLP:n kuvapankkiin kaikkien käyttöön, kunhan kuvapankki valmistuu (syksy 2016). Kuvapankki tulee ulkopuolisten käyttöön tammikuun lopulla 2017.
- Powerpoint-pohja: peruspohja hankkeesta kertoville esityksille on valmis ja jaettu Jottacloudiin.
- Some-ohjeistus ja –suunnitelma (ks. yllä)
- Hanke-esite on valmistunut ja niitä on jaettu alueille. Lisää saa projektipäälliköltä.
 - Suomeksi ja englanniksi
- Hankkeen roll-up on valmistunut ja niitä on jaettu kullekin aluekoordinaattorille. Valmiit taittopohjat löytyvät Jottacloudista ja kukin toimija voi halutessaan hyödyntää niitä ja tilata itselleen lisää roll uppeja.

Liite 1. Hankeviestinnän muistilista

Hankkeen viestinnässä käytettävät logot

Hankkeesta viestittäessä tulee **aina** käyttää seuraavia logoja tarkoitukseen soveltuvassa tiedostomuodossa:

- Freshabit-hankkeen logo:
 - Projektipäällikkö on toimittanut logon ja sen käytön graafiset ohjeet hankkeen kaikille kumppaniorganisaatioille sähköpostitse.
- Natura 2000 -logo: <http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/comtools/resources/logos.htm>
- LIFE-logo: <http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/comtools/resources/logos.htm>

Logot ovat nähtävissä tämän viestintäsuunnitelman kansilehdellä, ja ne on toimitettu hankekumppaneille. Kun Metsähallituksen hallinnoima kuvapankki valmistuu, logoversiot tallennetaan myös sinne.

Huom! Monen organisaation mediatiedotteiden lähetyjärjestelmä ei salli muiden kuin oman organisaation logon liittämistä tiedotteeseen. Silloin perusjakelun lisäksi voidaan laittaa tiedotteesta pdf liitteeksi, ja siinä näkyvät logot.

Sosiaalisessa mediassa käytetään aihetunnisteita #freshabit sekä #vesiperintö sekä #sisävesistökuuntoon.

Hankkeen viestinnän yhteyshenkilöt

Hankkeen viestinnän yhteyshenkilöt kuuluvat viestinnän temaattiseen työryhmään (kts. kohta Viestinnän organisointi, voimavarat ja vastuut).

Kuva- ja muut sopimukset

Sopimuksissa on **aina** oltava selkeästi mainittuna, että sopimus koskee hanketta **FRESHABIT LIFE IP (LIFE14 IPE/FI/023)**. Sopimussopimuksena ja käyttöoikeuksien saajana on kuitenkin Metsähallitus (Luontopalvelut), ei hanke. Tarvittaessa käyttöoikeus voidaan rajata vain tämän hankkeen viestintään.